

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО**

**ВАСИЛЬ СУХОМЛИНСЬКИЙ –
ВІД ПІЗНАННЯ ДИТИНИ ДО СТВОРЕННЯ
ОСВІТНЬО-ВИХОВНОЇ СИСТЕМИ**

**ЗБІРНИК ТЕЗ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

22-24 листопада 2018 р.

м. Миколаїв

УДК 37.091.4Сухомлинський
ББК 74.03(4УКР)
С 91

*Рекомендовано до друку рішенням вченої ради
МНУ імені В. О. Сухомлинського
(протокол № 8 від 13 листопада 2018 року)*

Зміст тез подано в авторській редакції

С 91 Василь Сухомлинський – від пізнання дитини до створення освітньо-виховної системи : збірник тез Всеукраїнської науково-практичної конференції (22-24 листопада 2018 р., м. Миколаїв). – Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2018. – 193 с.

Збірник містить матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Василь Сухомлинський – від пізнання дитини до створення освітньо-виховної системи», в яких висвітлено питання розвитку і саморозвитку особистості як чинника діяльності освітнього закладу, систематизовано педагогічні погляди Василя Сухомлинського щодо культурно-інформаційного простору як складника педагогічної системи, професійного й особистісного розвитку педагога в умовах реформування Нової української школи.

Видання адресоване науковцям, педагогам, учителям-методистам, вихователям, студентам педагогічних спеціальностей – усім, хто вивчає, цікавиться та цінує педагогічну спадщину видатного педагога Василя Сухомлинського.

УДК 37.091.4Сухомлинський
ББК 74.03(4УКР)

© МНУ імені В.О. Сухомлинського, 2018

ЗМІСТ

Квітослава АВРАМЕНКО ПОСТАТЬ ТВОРЧОГО ПЕДАГОГА У СПАДЩИНІ ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО.....	8
Оксана АВРАМЕНКО КАТЕГОРІЯ «ДИТИНСТВО» У ПЕДАГОГІЧНІЙ СПАДЩИНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО.....	11
Ганна АЛЕКСАНДРОВА САМОСВІДОМІСТЬ ЯК РУШІЙНА СИЛА РОЗВИТКУ ВИСОКОДУХОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТА.....	14
Юлія БАБАЯН, Анастасія ТЕРТИЧНА ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ У СИСТЕМІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО.....	17
Наталія БАЧИНЬСКА ВИХОВАННЯ САМОДИСЦИПЛІНИ ПІД ЧАС РОЗУМОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КУРСАНТІВ В КОНТЕКСТІ ІДЕЙ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО.....	20
Вікторія БОНДАРЕНКО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ В. СУХОМЛИНСЬКОГО В КИСВІ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ ВИСТАВКИ «КИЇВ СУХОМЛИНСЬКОГО» В ПЕДАГОГІЧНОМУ МУЗЕЇ УКРАЇНИ).....	24
Наталія БОНДАРЕНКО ВАСИЛЬ СУХОМЛИНСЬКИЙ ПРО РОЛЬ СІМ'Ї У ФОРМУВАННІ ОСНОВ ДУХОВНОСТІ ОСОБИСТОСТІ ДОШКІЛЬНИКА.....	27
Валерій Будаєв НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ НА ЗАСАДАХ ІДЕЙ ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО.....	30
Мар'яни ВАРВАРУК ВАСИЛЬ СУХОМЛИНСЬКИЙ ПРО ВИХОВАННЯ ЛЮБОВІ ДО РІДНОГО СЛОВА.....	34
Раїса ВДОВИЧЕНКО, Ірина ЛЕЩЕНКО ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В СУЧАСНИХ ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ НА ЗАСАДАХ ПЕДАГОГІЧНИХ ІДЕЙ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО.....	38
Раїса ВДОВИЧЕНКО, Марина ЯМПОЛЬСЬКА ПРИРОДА ЯК ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ДОШКІЛЬНИКА У ПЕДАГОГІЧНІЙ СПАДЩИНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО.....	40

Ольга ВОЄДИЛО

ПЕДАГОГІЧНА СИСТЕМА В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
З ПОЗИЦІЙ ГЕНДЕРНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ.....42

Анна ВОЗНЮК

ВАСИЛЬ СУХОМЛИНСЬКИЙ ПРО РОЛЬ ВИХОВАТЕЛЯ
У ГРОМАДЯНСЬКОМУ ВИХОВАННІ ДИТИНИ-ДОШКІЛЬНИКА.....45

Оксана ДІВНИЧ

НАУКОВА СУТНІСТЬ ПЕДАГОГІЧНОЇ СИСТЕМИ
В. СУХОМЛИНСЬКОГО: ЛІНГВОДИДАКТИЧНИЙ АСПЕКТ.....48

Анна ДМИТРЕНКО

РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ ШКОЛЯРА НА ЗАСАДАХ
ПЕДАГОГІЧНОЇ СПАДЩИНИ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО.....51

Олена ДРОЗД

ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ САМОСВІДОМОСТІ
ОСОБИСТОСТІ З ПОГЛЯДУ ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО.....54

Тетяна ДУКА, Тетяна ЖУРАВКО

ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКО-ПАТРІОТИЧНОЇ СВІДОМОСТІ
ДІТЕЙ ЗАСОБАМИ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ У ПЕДАГОГІЧНІЙ
СПАДЩИНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО.....57

Світлана ЗАСКАЛІТА

АКТИВІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ
НЕФІЛОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ
МОВИ (У КОНТЕКСТІ СПАДЩИНИ ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО).....60

Наталія ІВАНЕЦЬ, Яна НАЗАРЕНКО

ФОРМУВАННЯ РОЗУМОВОЇ КУЛЬТУРИ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО
ШКІЛЬНОГО ВІКУ НА ЗАСАДАХ ПЕДАГОГІЧНОЇ СПАДЩИНИ
В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО.....64

Сабіна ІВАНЧУК

ПОГЛЯДИ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО НА СУТНІСТЬ
ЕКОНОМІЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....67

Людмила ПЦЕНКО

ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ ІНДИВІДУАЛЬНОСТІ ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО
ВІКУ В ОСВІТНЬО-ВИХОВНІЙ СИСТЕМІ ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО..70

Надія КАЛІНІЧЕНКО

НАВЧАННЯ ОБДАРОВАНИХ УЧНІВ У ДИДАКТИЧНІЙ СИСТЕМІ
ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО.....73

<i>Ірина КАРДАШ, Катерина ЧЕРНЕГА</i> МОВЛЕННЄВИЙ РОЗВИТОК СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ ЗАСОБАМИ ПРИРОДИ (ЗА КОНЦЕПЦІЄЮ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО).....	77
<i>Олександра КАЧМАР</i> ФІЛОСОФСЬКО-ПЕДАГОГІЧНА КОНЦЕПЦІЯ ДИТИНОЦЕНТРИЗМУ ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО.....	80
<i>Ольга КИСЕЛЬОВА</i> ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ У СВІТЛІ ГУМАНІЗМУ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО.....	85
<i>Юлія КОБИЛЯНСЬКА</i> ПРОБЛЕМА НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ СТАРШОКЛАСНИКІВ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ В КОНТЕКСТІ СПАДЩИНИ ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО.....	89
<i>Світлана КОЛОНТАЄВСЬКА</i> ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ПОВЕДІНКИ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В ПЕДАГОГІЧНІЙ СПАДЩИНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО.....	92
<i>Оксана КОНДУР</i> ВПРОВАДЖЕННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ ІДЕЙ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО В УКРАЇНСЬКІЙ ОСВІТНІЙ СИСТЕМІ.....	96
<i>Марина КОНОНОВА</i> ОСОБИСТІСНО-ДІЯЛЬНІСНИЙ ПІДХІД ДО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ МАЙБУТНЬОГО ДЕФЕКТОЛОГА В УМОВАХ ЗВО.....	97
<i>Валентина КРИВДА</i> ВАСИЛЬ СУХОМЛИНСЬКИЙ У ДІАЛОЗІ З СУЧАСНІСТЮ: ВЕДЕМО ДІТЕЙ СТЕЖКАМИ КРАСИ.....	100
<i>Василь КУЗЬМЕНКО, Ганна ЧУХ</i> ВПЛИВ ІДЕЙ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО НА РОЗВИТОК СИСТЕМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВЧИТЕЛІВ ФІЛОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ПІВДЕННОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ.....	104
<i>Ірина ЛИТВИНЕНКО, Наталя ОВСЯНИЦЬКА</i> КОМПЕТЕНТНІСНИЙ ПІДХІД У СИСТЕМІ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ ДЛЯ ОСВІТИ.....	107
<i>Тетяна ЛІСОВСЬКА, Карина БАЧЕРІКОВА</i> ВАСИЛЬ СУХОМЛИНСЬКИЙ ПРО ЕСТЕТИЧНУ ПІДГОТОВКУ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	111

Наталія МИХАЛЬ ЧЕНКО

ВИКОРИСТАННЯ ІДЕЙ ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО
В РОЗВИТКУ ПАТРІОТИЧНОЇ РЕФЛЕКСІЇ ОСОБИСТОСТІ.....113

Олександр МІХНО

МУЗЕЙНЕ ВИДАННЯ «ВАСИЛЬ СУХОМЛИНСЬКИЙ. АФОРИЗМИ»
ЯК СПОСІБ ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ СПАДЩИНИ ВИДАТНОГО ПЕДАГОГА...118

Наталія ОСЬМУК

СПАДЩИНА В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО ЯК ОБ'ЄКТ ДОСЛІДЖЕННЯ
В СТУДЕНТСЬКИХ НАУКОВИХ І ТВОРЧИХ РОБОТАХ.....122

Світлана ПАРШУК, Вікторія СТАСЮК

ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ
ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА У ПЕДАГОГІЧНІЙ СПАДЩИНІ
В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО.....125

Галина ПЕТРОВИЧ

РОЗВИТОК ОБРАЗНОГО МОВЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ
У КОНТЕКСТІ ІДЕЙ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО.....127

Олена ПОЛЩУК

ІДЕЇ ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО В СУЧАСНІЙ ТЕОРІЇ І ПРАКТИЦІ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ.....131

Світлана РАШИДОВА

ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНІХ ПОТРЕБ У МОЛОДШИХ
ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ
В ПЕДАГОГІЧНІЙ СПАДЩИНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО.....134

Олена САКАЛЮК

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО ЯК ПРОВІДНИЙ
ЗАСІБ РЕФОРМУВАННЯ ЗМІСТУ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧОЇ ОСВІТИ У
ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....138

Григорина СІЧКО

ФОРМУВАННЯ ПРИРОДНИЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ
ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ В ПЕДАГОГІЧНІЙ СИСТЕМІ
В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО.....141

Ніна СПЛОСАРЕНКО

ОСОБИСТІТЬ СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА В КОНТЕКСТІ ІДЕЙ
ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО.....144

Олександра СОКОЛОВСЬКА, Анастасія АСЄЄВА

ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ДІТЕЙ
ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ НА ЗАСАДАХ ІДЕЙ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО...148

Лілія СТРУК

ВИКОРИСТАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ІДЕЙ
В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО В КОМУНІКАТИВНОМУ
ПІДХОДІ ДО ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ.....153

Ірина СУХОПАРА

СІПІВТВОРЧІСТЬ ВЧИТЕЛЯ Й УЧНЯ В СИСТЕМІ ПОГЛЯДІВ
НАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО В СУЧАСНІЙ ШКОЛІ.....156

Світлана ТЕСЛЕНКО, Ольга СЕЛЄХОВА

ВИХОВАННЯ ПАТРІОТА-ГРОМАДЯНИНА В ПЕДАГОГІЦІ
В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО.....160

Алла ТИМЧЕНКО

ПРОБЛЕМИ ВИХОВАННЯ ОБДАРОВАНОЇ ДИТИНИ
В ПЕДАГОГІЧНІЙ СПАДЩИНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО.....163

Олена ТРИФОНОВА, Анастасія БУКОВСЬКА

ВАСИЛЬ СУХОМЛИНСЬКИЙ ПРО «КРАСУ І ВЕЛИЧ, СИЛУ
І ВИРАЗНІСТЬ РІДНОГО СЛОВА».....166

Юлія ШАПОШНИКОВА, Людмила РЕЗНІКОВА

ВИКОРИСТАННЯ ДОСВІДУ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО В ПРОЦЕСІ
ВИХОВАННЯ ВСЕБІЧНО РОЗВИНЕНОЇ ОСОБИСТОСТІ
НА МАТЕРІАЛАХ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З КУРСУ «ПСИХОЛОГІЯ».....170

Світлана ШЕВЧЕНКО

НАУКОВИЙ ДОРОБОК ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКИЙ
ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ.....173

Олена ЧАБАН

ПЕДАГОГІЧНА СИСТЕМА ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО
В КОНТЕКСТІ ІДЕЙ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....177

Георг ЩЕРБАК

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО
МИСТЕЦТВА ДО ГРОМАДЯНСЬКОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ
НА ЗАСАДАХ ПЕДАГОГІЧНОЇ СПАДЩИНІ
НАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО.....181

Тетяна ЮРКОВА

ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ В ПЕДАГОГІЧНІЙ
СПАДЩИНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО.....184

Відомості про авторів.....189

розуміти традиції та соціокультурні цінності українського народу, бути спадкоємцем і продовжувачем національних трудових традицій.

На сучасному етапі суспільного розвитку В. О. Сухомлинський, підтримуючи народні традиції в області виховання, бачив у праці невичерпне джерело виховання всебічно розвиненої особистості. Адже мета трудового виховання полягає в створенні умов для розвитку і самореалізації особистості, її професійного самовизначення, самовираження і самоствердження як громадянина України, здатного ефективно працювати, зміцнювати суверенну незалежну державу.

Список використаних джерел:

1. Сухомлинський В. О. Батьківська педагогіка / В. О. Сухомлинський. – Київ : Рад. шк., 1978. – 350с.
2. Сухомлинський В. О. Вибрані твори : в 5 т. / В. О. Сухомлинський. – Київ : Рад. шк., 1976. – Т. 3. – 1976. – 670 с.
3. Сухомлинский В. А. Сердце отдаю детям. Рождение гражданина. Письма к сыну / В. А. Сухомлинский. – Изд. 2-е. – Киев : Рад. шк., 1987. – 544 с.

Людмила ЩЕНКО

м. Умань

liskra118@gmail.com

ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ ІНДИВІДУАЛЬНОСТІ ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В ОСВІТНЬО-ВИХОВНІЙ СИСТЕМІ ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО

Суспільству сьогодні вкрай потрібні люди, які творчо мислять. Тому формування освіченої, творчої особистості є одним з першочергових завдань модернізації освіти в Україні. Орієнтація гуманістичної педагогіки на людину актуалізує вимогу всебічного вивчення потенційних здібностей, суб'єктивних проявів дітей, пошук педагогічних засобів, що забезпечують становлення їхньої творчої індивідуальності.

Творчість пов'язана з такими особистісними характеристиками, як активність та ініціатива, адже активність характеризує діяльний стан особистості. Учені відзначають істотний зв'язок і взаємозумовленість творчості та творчої активності, залежність цих двох компонентів продуктивної діяльності від різних проявів психічної активності суб'єкта. Творча активність як особистісна категорія визначається внутрішніми

психічними особливостями суб'єкта, що відбиваються в його своєрідному ставленні до навколишнього.

Науковці зазначають, що тільки творча особистість може здійснювати творчу діяльність, результатом якої може бути створення матеріальних цінностей і творів мистецтва, відкриття в науці тощо. Водночас учені підкреслюють залежність творчого процесу не тільки від характеру ставлення людини до об'єкта діяльності та тільки від комплексу її особливостей, а ще й від об'єктивних умов дійсності. Відтак, сам процес творчості теж впливає на особистість, стимулює її творчу активність.

В. Сухомлинський об'єктивно і високо оцінював значення дитячої творчості для розвитку особистості дитини, формування її естетичних, інтелектуальних, духовних можливостей. Педагогом було створено новаторську методику підтримки індивідуальної своєрідності дитини, основою якої стала опора на емоційні переживання дитини як необхідну умову розвитку її творчих здібностей. Він підкреслював важливість розвитку індивідуальної своєрідності особистості дитини. Сам термін «виховання» В. Сухомлинський розглядав саме з цих позицій. Виховання, на його думку, це насамперед – людинознавство. Без знання дитини – її розумового розвитку, мислення, інтересів, захоплень, здібностей, задатків, нахилів – немає виховання [2, 432].

В умовах сьогодення, проблема актуалізації творчих можливостей у дітей дошкільного віку, розвитку креативної особистості, обдарованості набуває особливої актуальності і стає найважливішим напрямком емпіричних пошуків і науково-теоретичних досліджень. Її активно розробляють провідні учені країн світового співтовариства (Ф. Баррон, Дж. Гилфорд, Дж. Гордон, Г. Лозанов, К. Роджерс, А. Ротенберг, К. Тейлор, Р. Торренс, В. Франкл та ін.).

Пошуку шляхів формування та розвитку індивідуальності, можливостей прояву її унікальних властивостей, індивідуальних стилів діяльності, індивідуально-диференційованої взаємодії з дітьми присвячено низку спеціальних дисертаційних досліджень (Н. Баглаєва, С. Бубка, В. Галузинський, І. Дичківська, О. Дяченко, Я. Ковальчук, В. Кузьменко, О. Кульчицька, О. Моляко, В. Мерлін, С. Сисоєва, І. Унт та ін.).

Креативне мовлення має велике значення для розвитку дитини і формування життєво-необхідних навичок і вмінь у підготовці її до майбутнього життя. Зміст і значення мовленнєвої творчості полягає в тому.

що вона дозволяє дошкільнику перетнути межу в розвитку творчої уяви, як дає на все життя нове спрямування фантазії. Креативне мовлення дозволяє малюку увійти в барвистий і неповторний світ емоцій, досягнути перші його сходи. Під його впливом розширюється творчий потенціал дитини, творчі здібності.

Створюючи нові розповіді, казки, оповідання, складаючи коротенькі віршички і розігруючи певні театральні ролі, дитина входить у світ прекрасної фантастичної дійсності. Вона вчиться бути самостійною, чутливою до проблем інших, а також неповторною і оригінальною у своїх вчинках і діях. Креативне мовлення стає засобом самовираження, самореалізації особистості дошкільника.

Словесну творчість, В. Сухомлинський визначає, як діяльність, що виникає під впливом художнього слова і сприймання довкілля, і пов'язана з самостійним складанням дітьми оповідань (зв'язаних текстів): казки, розповіді, вірші, висловлювання. Дитина, на його думку, за рідкісним винятком, не може самостійно скласти твір, який відповідав би високим художнім вимогам і міг бути оціненим як твір мистецтва. Дітей, які вже в дитинстві визначились як художники слова, одиниці. Але таких результатів за словами вченого, ніхто від дитини і не чекає. Водночас досвід роботи педагога засвідчив, що діти шестирічного віку в умовах цілеспрямованого навчання діти здатні складати казки, оповідання, що характеризуються певною завершеністю, мають чітку структуру, різні типи зв'язку між реченнями, образні, виразні, граматично правильно побудовані висловлювання [2, 176].

Дитина не може творити, підкреслює автор, перебуваючи осторонь, вона завжди всередині свого творіння, водночас у кожному її елементі, кожному герої та в усіх разом. Прояв творчості в мовленні, засобами мови допомагає дитині виразити свій внутрішній світ, полегшує соціальну адаптацію дитини, збагачує її емоційно-чуттєвий досвід, формує відчуття духовної гармонії.

Казці як засобу розвитку творчої індивідуальності дитини надавав особливого значення В. Сухомлинський. Так, він акцентував увагу педагога на використанні казки як засобу розвитку творчого мовлення. За його словами, казка – це активна естетична творчість, що захоплює всі сфери духовного життя дитини – її розум, почуття, уяву, волю. Без казки – живої яскравої, що оволоділа свідомістю і почуттями дитини, неможливо уявити

дитячого мислення і мови. Казка – це духовне багатство народної культури, пізнаючи яке, дитина пізнає серцем життя народу. Створення казок, за автором, – це один з найцікавіших для дітей видів поетичної творчості. Водночас це важливий засіб розумового розвитку. Якби не творчість, не складання казок, мовлення багатьох дітей було б плутаним, а мислення – хаотичним. Саме казка, на його думку, задовольняє жадобу дитячого пізнання, інтерес до навколишнього. Чарівний і дивовижний, веселий і життєстверджуючий світ казок входить у душу кожної людини з дитинства, засіваючи її першими зернами добра, краси і справедливості [2, 178-190].

Казка, вводячи дошкільника у світ фантазії, пробуджує їх до активної діяльності. Спочатку до співтворчості, а у щасливому випадку – до творчості. Дитина через емоції і почуття, викликані казкою, сприймає колорит народності в передачі казкового образу, красу рідної мови.

Відтак, розуміння педагогом сутності особливостей розвитку та формування творчої індивідуальності, важливості дошкільного періоду для становлення дитини як індивідуальності, вміння синтезувати педагогічні й психологічні знання, вчасно виявляти творчі нахили і здібності, використання доцільних форм і методів роботи з дітьми, розглядається як важлива складова професійної підготовки майбутніх вихователів до здійснення педагогічної майстерності, а важливим засобом формування творчої індивідуальності підходу є забезпечення компетентності педагогів у зазначеному напрямі.

Список використаних джерел:

1. Гавриш Н. В. Розвиток мовленнєвої творчості в дошкільному віці / Н. В. Гавриш. – Донецьк : ТОВ «Лебідь», 2001. – 218 с.
2. Сухомлинський В. О. Серце віддаю дітям / В. О. Сухомлинський. – К. : Акта, 2012. – 538 с.

Надія КАЛІНІЧЕНКО

м. Кропивницький

kalinichenko11@ukr.net

НАВЧАННЯ ОБДАРОВАНИХ УЧНІВ У ДИДАКТИЧНІЙ СИСТЕМІ ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО

На рубежі ХХ–ХХІ століть світова цивілізація змінюється прискореними темпами, що викликано формуванням постіндустріального суспільства, поширенням процесів глобалізації та інформаційних

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

Формат 60x84¹/₁₆. Умовн. друк. арк. 11,28.

Тираж 300 пр. Зам. №1611-01.

ВИГОТОВЛЮВАЧ

Поліграфічне підприємство СПД Румянцева Г. В.

54038, м. Миколаїв, вул. Бузника, 5/1.

Свідоцтво МК № 11 від 26.01.2007